

עטרת שלום

עלון שבועי שע"י מוסדות קאמרגא בארה"ק – בנושאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רח' ארזי הבירה 48 ירושלים

פרשת נח

בס"ד, עש"ק פרשת נח
ב' חשון תשע"ז – שנה ז' גליון רפ"ח

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הרה"ג מוצ"ש ר"ת	ירושלים	בני ברק	ניו יורק	מונטריאל
7:22	6:42	5:30		
7:19	6:44	5:45		
7:26	6:54	5:44		
7:22	6:50	5:37		

נא לשמור על קדושת הגליון

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ קַץ כָּל בָּשָׂר בָּא לְפָנַי כִּי מָלְאָה הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם וְהִנְנִי מַשְׁחִיתָם אֶת הָאָרֶץ (י"ג)

להאיר את העולמות נשמות ואלהות הנכללין בכל אות ואות, וזהו תחתיים היינו עולמות שהוא מדרגה תחתונה, שניים הוא לשון משנה אותיות נשמה, והיינו נשמות, ושלשיים היינו אלהות, על שם הכתוב 'ושלישים על כל' (שמות י"ז), שהוא על ידי שהוא מושל ומנהיג את הכל, וכל אלה תעשייה היינו התבה והדיבור שתוציא מפיך יהיה בכוונה זו, ובאמונה שלימה, שיש בכל דיבור תחתיים שניים ושלישים, והם עולמות ונשמות ואלהות עיי"ש.

ולפי זה יש לומר, שענין עשיית התיבה הוא תיקון לפנימיות העולמות ולחיצוניות העולמות, כי עשיית התיבה עצמה הוא תיקון לחיצוניות העולמות, ולכן נמשך עשיית התיבה זמן מרובה ק"ך שנים, כי נח בעצמו נכשל בחטא של בין אדם לחבירו כנ"ל, והאור שצריך להאיר בתיבה שהוא הצהר בחינת נשמות ואלהות הוא תיקון לפנימיות העולמות שהוא ענין הנשמות.

נמצא שע"י עשיית ואור התיבה נתקנו לפנימיות וחיצוניות העולמות, וכמו שאמרו חז"ל במסכת אבות (פ"ג מ"י) כל שרוח הבריות נוחה הימנו רוח המקום נוחה הימנו. היינו שרוח הבריות שהוא נזהר על בין אדם לחברו, ורוח המקום נוחה הימנו שהוא נזהר על בין אדם למקום. והקב"ה יעזור שכל אחד יתקן בפנימיות וחיצוניות שיהיה שלם בתכלית השלימות אכיה"ר.

(רעוא דרעוין תשנ"ח לפ"ק)

המגיע לנשמה שהוא פנימיות העולמות, ופגם הגול שהוא חטא של בין אדם לחברו הוא פגם בחיצוניות העולמות שחיצוניות זה גם העולם הגשמי הזה, ואם כן יוצא שעל שניהם היו המבול, ואלו ואלו דברי אלהים חיים.

ולזה איתא במסכת סנהדרין (קח.), תנא דבי רבי ישמעאל, אף על נח נחתך גזר דין, אלא שמצא חן בעיני ה' שנאמר 'נחמתי כי עשיתם ונח מצא חן בעיני הויה' (ו זח). והמעם למה באמת נגזר גם על נח, כי הרי אמרו חז"ל (ב"ר לד) וכדאיתא בזהר הקדוש (זהר ח"א סו:): כיון דאמר ליה לנח דישתזיב הוא ובניו, לא בעא רחמין על עלמא ואתאבידו, ובגין כך אקרון מי המבול על שמה, כמה דאת אמר (ישעיה נד ט) 'כי מי נח זאת לי אשר נשבעתי מעבור מי נח' מחמת שלא התפלל על בני עיי"ש. וזה החטא נוגע בחטא של אדם לחברו, ולכן נגזר הדין גם על נח, כי הוא כעין החטא של אנשי דורו דור המבול.

ולכן התיקון ע"ז כתוב אח"כ בתורה, **צהר תעשה לתיבה** (ו מז), היינו שזה ידוע מה שפירש מרן הבעש"ט הקדוש זי"ע (בעש"ט עה"ת נח אות טו), שתבה מרמוז על תיבות התפלה והתורה שאדם מוציא בשפתיו, וזהו מה שאמר **צהר תעשה לתבה** היינו שתראה להאיר את תיבות התפלה והתורה היוצא מפיך, וגם תכוין לייחד שם, כי **צהר** הוא ג"כ חלון כמו שמביא רש"י, וחלו"ן עה"כ בגי' היחוד דלעת"ל יהי"ה אדנ"י כידוע (לקו"ת זכריה). **תחתים שנים ושלישים תעשה** היינו שבכל דיבור ודיבור יכוין

פרש"י קץ כל בשר כל מקום שאתה מוצא זנות ועבודה זרה, אנדרלמוסיא באה לעולם, והורגת טובים ורעים. נמצא שהמבול בא משום זנות וע"א, אבל אח"כ פרש"י כי **מלאה הארץ חמס** לא נחתם גזר דינם אלא על הגול. רואים שהמבול בא משום גול, ועיין במפרשי רש"י שמתרצים, דהתם במין הגורה קא מיירי, ולא בגורה עצמה, ואלו הכא בגורה עצמה.

והנראה לי ליישב דברי רש"י, דהנה איתא במסכת ראש השנה (י:): מחלוקת רבי אליעזר ורבי יהושע, שרבי אליעזר אומר בתשרי נברא העולם, ורבי יהושע אומר בניסן נברא העולם. ואיתא בכתבי מרן הארז"ל (שעה"כ ער"ה ד"א) שנראה כחולקים במציאות ח"ו וזה תימא גדולה, ועל כן אומר שלא חולקים, רק האמת אלו ואלו דברי אלהים חיים, אלא שזה מדבר בפנימיות העולמות שהוא ענין הנשמות, וזה מדבר בחיצוניות העולמות שהוא כללות העולמות בעצמם עיי"ש.

ולפי זה יכולים לתרץ, שגם במחלוקת (שם יא:): של ב' התנאים רבי אליעזר ורבי יהושע על הפסוק (ו יא) בשנת שש מאות שנה לחיי נח בחדש השני וכו' שרבי אליעזר אומר שהיה במרחשון, ורבי יהושע שהיה אייר (מובא ברש"י שם). הם ג"כ כנ"ל, שרבי אליעזר ורבי יהושע אינם חולקים במציאות, רק אחד מדבר בפנימיות שהוא ענין הנשמות, ואחד מדבר בחיצוניות.

ואם כן מיושב שפיר דברי רש"י, כי פגם של זנות ועבודה זרה הוא פגם

וַיָּרָה הוֹי"ה אֶת רֵיחַ הַנִּיחָח (ח כא).

במסורה 'וירח את ריח בגדיו' (בראשית כו כז) בוגדיו, שאין לך רשע שלא יהיה בו מצות הרבה, על כן אין להשחית עולם ומלואו.

(היכל הברכה) דף ע"ה: מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

אֶת קִשְׁתִּי נָתַתִּי בְּעֵגוֹן
וְהִיָּתָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי
וּבֵין הָאָרֶץ (ט יג).

ושם יש שלשה גוונים קשת רשימו ראבות אברהם יצחק יעקב, באר חפרוה שרים. זאת קשתי רושם האבות נתתי בעינו, כי הרושם זה לא נתקלקל בשום חטא, והוא רושם שיש מאבות בכל נפש מישראל, ועל ידו מקבל על קידוש שמו יתברך כל המיתות באהבה רבה.

שאותרושם אין בו פגם אפילו אצל קרח לא נפגם שורש זה של יעקב, ולכן אף קל שבקלים כשרוצין ליפגם לו נקודה זאת חלילה על ידי מינות וכפירה, מוסר נפשו במיתות משונות. והוא על ידי נקודה של יהדות שקיבל מאות ש' רושם האבות שיש בכלי ונקודת ציון, ששם נצטיירין כל נשמה ורוח. ולכן בעת ההוא נתגלו כח האבות שיש בכל נפש ישראל, ובעוד באש בהתגלות אהבה למסור נפשו על קדושת השם, ולא באהבה מוסתרת.

(זהר ח' ח"א דף סו.) מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו זי"ע

אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נַח נַח אִישׁ צְדִיק תָּמִים הָיָה בְּדַרְתָּיו אֶת הָאֱלֹהִים הַתְּהַלֵּף נַח (ט ט).

אעפ"כ לאו איהו כדאי דקב"ה יגן על עלמא בניניה, תא חזי משה תלא מלא דזכותא בזכות אבהן קדמאי אברהם יצחק יעקב, אבל נח לא הוה במאן דיתלי זכותא כמשה. אמר רבי יצחק ועם כל דא כיון דאמר ליה קב"ה 'זהקומותי את בריתי אתך' הוה ליה למבעי רחמי עלייהו. רבי יצחק אמר, כל זמנא דחייבא עלמא אסגיא, זכאה דאשתכח בנייהו הוא אתפס בקדמותא, דכתיב 'וממקדשי תחלו' (יהוה אלהים י, ונח היך שזיב ליה קב"ה בין כל אינון חייבין, אלא בגין דיפוק מניה תולדין בעלמא, דהוה צדיק כדקא יאות ע"ש).

נמצא שזוהו שאמר הכתוב הקדוש אלה תולדות נח כלומר לפי שאמר לעיל 'וירא ה' כי רבה רעת וגו' וינחם ה' כי עשה וגו' ויאמר ה' וגו' כי נחמתי כי עשיתם, ועל זה אמר הכתוב הקדוש, ר"ל דור המבול הם תולדות נח ואינם דקדושה, ומה שאמר הכתוב א"כ 'ונח מצא חן בעיני ה', על זה אמר איש צדיק תמים וגו', וזהו הטעם שכתוב כאן לשון אלה שהוא אינו דקדושה כנ"ל, ונח ראשון שייך לחיבת אלה כנ"ל, ר"ל אלה של כל דור המבול הם של תולדות נח, ואם יאמר אדם שעבור זה נח אינו צדיק ח"ו, לזה מסיים הכתוב שאל יאמר כן, אלא נח הוא איש צדיק, ומה שאמר לשון תולדות אלה תולדות נח משמע שכל דורו היו משורש תולדתו כנ"ל.

וא"ת מכל מקום הא כתיב איש צדיק מסתמא לא פגם ח"ו בברית קודש, א"כ למה לא היה מגין להציל דורו, אלא לזה אמר הכתוב הקדוש איש צדיק תמים כלומר כדאמרו רז"ל (יומא כב:) מפני מה לא נמשכה מלכות שאול המלך, מפני שלא היה בו שום צד דופי, כדכתיב 'בן שנה שאול במלכו' (שמואל א' י א) בלי שום חטא, עבור זה לא היה יכול להתקשר ולדבק לתתא עם בני ישראל, ועבור זה לא נמשך מלכותו כל כך כנודע, אבל מלכות בית דוד נמשכה לעולם ועד כנודע, לפי שקופה של שרצים תלה לו מאחוריו (שם ביומא), והיה עניו מכל אדם אשר על פני האדמה, לזה נמשך מלכות בית דוד לעולם ועד כנודע.

נמצא לפי זה אמר הכתוב, למה אירע בימי נח כל כך, לפי שנה איש צדיק תמים בלי שום פגם לזה, לא היה לו שום שייכות עם דורו, וזהו איש צדיק תמים בדורותיו ולא היה משגיח על דורו, וזהו שאמר הכתוב שתמיד בלי הפסק את האלהים התהלך נח ולא עם בני דורו כלל והבין.

(בין בית' ח"א דף יב מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא)

עטרת רז

רזי תורה מרבתינו זי"ע

אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נַח נַח אִישׁ צְדִיק תָּמִים הָיָה בְּדַרְתָּיו אֶת הָאֱלֹהִים הַתְּהַלֵּף נַח (ט ט).

שצירף ביחד יאהלוהיה"ם. ושלשה בנים הם ג"פ כ"ן כנודע מכתבי האר"י וזה"ה, מספר קנ"ו יוסף הצדיק, ואם תצרף קנ"ו עם רל"ב של שם הוי"ה הנ"ל במילוי, לאת שם את חם ואת יפת עולם שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, חסר א', שהוא בחינת יחוד של מ"ג ומ"ד, ה' לעילא ה' לתתא, ה' באמצע א', כדאיתא (ע"ה) שער מ"ג ומ"ד פ"א ע"ש), וזהו מעשים טובים של צדיקים, שהם תולדותיו כמו שכתב רש"י וזה"ה, וזהו הלידה של התולדת שלו והבין.

(בין בית' ח"א דף יב מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא)

היינו מעשים טובים שלו, שיש לו ב' נייחות נח נח, והוא עבור שהוא איש צדיק, לזה יש לו ב' נייחות בשבת יותר משאר ישראל.

תמים היה תמים הוא אות ו' של יעקב 'איש תם' (כה כז), ואותיות היה עם תמים הרי שם הוי"ה ב"ה, ר"ל שצירף נח בימיו תמים עם היה הרי שם הוי"ה ב"ה. וכן צירף לשם הוי"ה ב"ה את אלהיים ר"ל עם אלהים, הרי נתייחד היחוד של יאהלוהיה"ם, כי אז ההנהגה היה בשם אלהים גבורות קדושות ותקיפין כנודע, וזוה התהלך נח ככל עת ורגע לייחד שני שמות אלו יאהלוהיה"ם, ונמתק ממנו גבורות של שם אלקים ע"י שם הוי"ה,

ר"ל רש"י וזה"ה כתב, ללמודך שעיקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים. כלומר כתב רבינו מרן האר"י וזה"ה, שכל ישראל פשוטי עם הקדוש, יש להם בשבת תוספת נשמה, כי מחמת שנחים מכל עבודתם של חול, בא להם בזכות זה אור של שבת נייחא תוספת נשמה יתירה מבחול, אבל ת"ח העוסקים בתורה ועבודה בכל יום אפילו בחול, יש להם נשמה יתירה זו שיש לשאר עם בני ישראל בשבת, ובשבת קודש ניתוסף להם עוד יותר נשמה יתירה מבחול, כי יש להם ב' נייחות, ועיין בלק"ת (פ) קדושים במ"מ.

לזה אמרה התורה הקדושה אלה תולדות של נח

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב' לרבינו יצחק אייזיק מקאמרינא זי"ע

דיני ברכות לקריאת שמע ואם צריכים כוונה. סימן ס

והמלאכים כולם אין ממש ואין בהם שום כח בלתי כח כל הכחות המנהיג עולמו בהשגחה פרטי פרטיות על כל דבר קטן וגדול הכל מכח אחדות יחודו, ומכל שכן אלהים אחרים עבודה זרה שהם צואה ורתחת הבל וריק.

(ד) ה) לאהבה אותו, וליראה אותו, בפסוק 'השמרו לכם'^ד.

(ו) לקיים מצות 'לא תתורו', שלא לתור אחר מחשבת הלב וראיות העין, להיות כאין ממש בטל'^ה.

א. הקורא קריאת שמע כותיקין בלא ברכות, יחזור ויקרא קריאת שמע עם הברכות מדרבנן^א.

ויכוין במצות קריאת שמע שנית, לששה מצות הנהגין בכל רגע^ב.

(א) לידע שיש אלוה מצוי הממציא כל המציאות, אין סוף ואין תכלית.

(ב) לייחדו בספירות הקדושים, שהוא אחד ויחודו והנהגתו והשגחתו מתפשט מאדם קדמון עד נקודות התהום, אחד יחיד ומיוחד^ג.

(ג) לידע שאין זולתו, וכל השרים והכחות

~~~~ מסגרת השלחן ~~~~

לאהבה אותו. ה. ליראה אותו. ו. שלא לתור אחר מחשבת הלב וראית העינים. סימנם שש ערי מקלט תהינה, עכ"ל. וע"ע **בביאה"ל** (סימן א ד"ה הוא כלל).

ג. עיין מה שהאריך רבינו במצוה זו, **באוצר החיים** (מצוה תית, דברים לז). ע"ש.

ד. עיין מה שהאריך רבינו במצוה זו, **באוצר החיים** (מצוה טיט, דברים לח). ע"ש.

ה. עיין מה שהאריך רבינו במצוה זו, **באוצר החיים** (מצוה שפה, במדבר קו). ע"ש.

א. כדאיתא **בש"ע** (ס"ב) קרא ק"ש בלא ברכות יצא ידי חובת ק"ש, וחוזר וקורא הברכות בלא ק"ש. ונראה לי שטוב לחזור ולקרות ק"ש עם הברכות.

מש"כ רבינו שיכול לכתחילה לקרות ק"ש בלא הברכות, וכן כשחוזר לקרות ק"ש עם הברכות הוא מדרבנן, מבואר לקמן (סימן סו סק"ג) **ובמעשה ארג** (ברכות פ"ב מ"א) ע"ש.

ב. כ"כ בספר **החינוך** (אגרת המחבר שבריש הספר) - ששה מהן שחיובן תמיד, לא יפסק מעל האדם אפלו רגע בכל ימיו, ואלו הם. א. להאמין בשם. ב. שלא להאמין זולתו. ג. ליחודו. ד.

עטרת תפארת

עובדות וסיפורים מרבותינו זי"ע

עובדות שסיפר רבינו הראב"ד רבי ישראל יצחק הלוי רייזמאן זצוק"ל ששמע מרבו הרה"ק רבי אברהם שמחה מבארנוב נכד הרה"ק רבי אליעזר מדזיקוב וז"ע הובא בספר 'אוצר ישראל'.

עבודת הנענועים

רבי אליעזר מדזיקוב זי"ע בימי עלומיו היה מאריך בהנענועים, ואח"כ בימי זקנותו היה מקצר, ושאלוהו ע"ז אמר: משל לציפור שאם מניחים לה אוכל היא קופצת לכאן ולכאן עד שאוכל, אבל כשמניחים האוכל בתוך הקן שלה, נוגשת תיכף לשם ואוכלת.

עבודת הימים הנוראים

רבי אליעזר מדזיקוב זי"ע היה מחליף את הכתונת בימים הנוראים לפני מוסף מפני הויעה, פעם אחת לא החליף ושאלוהו ע"ז אמר רבי אליעזר: ווען א קינד קען דאס לייגען שוויצט ער נישט, (כשילד הכין עצמו ויודע בטוב את הלימוד אינו מויע).

עקבתא דמשיחא

רבי אליעזר מדזיקוב זי"ע אמר כי לפני ביאת משיח צדקינו יהיה לאדם פשוט טוב ברוחניות ובגשמיות, ולאדם חשוב יהיה קשה ברוחניות ובגשמיות, אברכים ירצו למעום מעם ביהדות וימרטו שער ראשם, ויהיה הסתר גדול ולא ירגישו כלום, ומפני מה אני אומר לכם כל זה, למען לא תפלו בעיניכם כשיגיע זמן ומצב כזה.

פעם נסע רבי אליעזר מדזיקוב זי"ע על הציון ביומא דהילולא של אביו הרב מראפשיץ זי"ע, והתאכסן בעיר באיזה אכסניא, בלילה נתגלה אליו אביו הרב מראפשיץ ואמר לו שמאוד נעים לו לישכב כאן, והיה רוצה שגם הוא יהיה עמו, ומאז הפסיק רבי אליעזר לנסוע על הציון של אביו ביומא דהילולא, ואמר כי אינו רצה לישכב שם.

~~~~ המשך עטרת זקנים ~~~~

הסתלקותו

בשנת תרי"ט התפשטה השמועה בפי המוני עם ע"י מחשבי קיצים למיניהן, ששנה הבא שנת כת"ר יבוא משיח, וכה התפשטה השמועה עד בקרב המוני עם, עד שבעלי המלאכה היו בטלים ממלאכתם, ורבי אליעזר שידע מכל אשר נעשה ונשמע בקרב בני ישראל, וידע שבכן אם לא יבוא באותה השנה יתרבו הכופרים בקרב ישראל ויטייאו מן הגאולה, לכן בעת עריכת השולחן הטהור לפני ה' בחול המועד סוכות שנת תרי"כ, כשאלפים מישראל באו להסתופף בצלו, עמד על רגליו ואמר: הנני מאמין באמונה שלימה בביאת המשיח ואחכה לו בכל יום שיבא, אבל הנני נשבע שלא יבוא בשנת כת"ר כפי חשבונם של מחשבי קיצין, כל השומעים נבהלו מדבריו, והרגיע ואמר לא עשיתי זאת אלא כדי להציל המון עם מכפירה, ויעת לעשות להי הפרו תורתך.

ביום ג' לחודש מרחשון שנת תרכ"א החזיר נשמתו לבראה, ונטמן בעיר מלכותו **דזיקוב**, ועל מקומו ישב צעיר בניו רבי מאיר בעל **האמרי נועם**, גם שאר בניו העמידו תורה וחסידות בישראל רבי **ישראל מבארנוב** רבי **ראובן מדעמביץ** רבי **משה מרוזודוב**.

הרה"ק רבי אליעזר מדזיקוב בן רבי נפתלי צבי מראפשיץ זצ"ל ג' חשוון תרכ"א

תולדותיו

בעיר **זוקלא** שבגאליציע הייתה ערש מולדתו, לערך שנת תק"ן נולד לאביו הרה"ק רבי **נפתלי צבי הורוויץ מראפשיץ** בעל **הזרע קודש**, ועל ברכי אביו גדל, ומפרי תורתו ינק, אביו שלחו ללמוד תורה אצל הגאון רבי **אריה ליבוש ליפשיץ** אב"ד **יושניצא** בעל שו"ת **אריה דבי עילאי**.

אביו לא חשך ממנו לראות את פני זקני וגדולי צדיקי דורו, זכה עוד להסתופף עמו יחד בצלו של רבינו רבי **יעקב יצחק החוזה מלובלין**, שאף כיבדו לעבור לפני התיבה, בהיות קול ערב ונעים ויודע נגן, וכן נסע עמו להסתופף בצלו של **המגיד רבי ישראל מקאזניץ**.

בהגיעו לפרקו נלקח לחתן בבית הנגיד רבי **יחיאל איכל ראזנפעלד**, בנו של רבי **יעקב יוסף מראווא** חסיד ותלמיד נאמן לרבינו החוזה מלובלין, בנו של החסיד המרומם רבי **שלום גראף** זי"ע. בבית חמו נתוודע לדודו אחיו הקטן של חותנו הרה"ק רבי **שלום ראזנפעלד מקאמינקא**, ויחד עלו ונתעלו במעלות התורה והחסידות, גיסיו היו הגאונים רבי **אברהם יעקב הורשובסקי** אב"ד **דרוהביטש** ורבי **שמואל שמעלקא טוביש** אב"ד **יאס**, יחד עם גיסיו למד ויגע בתורה עד שנתפרסם שמו כי ראוי הוא לאיצטלא דרבנן, וליישב על מדין, ולהורות הוראה בישראל.

בצל החסידות

בעת האסיפה הידוע בעיר **קאמרנא** של גדולי תלמידי רבינו **החוזה מלובלין** אחר הסתלקותו, לקבל על עצמו את אחד מתלמידיו למורה ומדריך עליהם, ובראש האסיפה ישב רבינו הקדוש שר בית הזוהר רבי **צבי הירש מזידיטשוב** בעל **הצבי לצדיק**, והתחיל למנות את מעלותיו ומדרגותיו משך שעה ארוכה, והפליא הרה"ק רבי **נפתלי צבי מראפשיץ** באזני בנו רבי **אליעזר** את דברי רבינו צבי הקדוש, באמרו ראיתי לב נשבר ונדכה, אבל לב נשבר ונדכה כמוהו עוד לא ראיתי, ובפרט אחר שראו את עבודת תפילת המנחה שהתפלל אחר זה, נקשרה נפש רבי אליעזר בצדיק הדור רבינו צבי ממלא מקום רבו רבינו החוזה מלובלין, ונסע להתסופף בצלו וללמוד מאורחות תורתו ודרכו.

בספר הקדוש **בני שלשים** להרה"ק רבי **יהוסף הלוי ראטנבערג מקאסן** נכד רבינו צבי בעל **הצבי לצדיק**, מובא מעשה שהיה בעת שהיה רבי **אליעזר** בצילו של מורו ורבו רבינו צבי, וכה מובא שם: פעם אחת כשהיו פרשיות חקת ובלק מחוברים, **שבת בזידיטשוב הרב הקדוש מורינו הרב אליעזר זצ"ל מדזיקוב** בן לאותו צדיק רבינו הקדוש מורנו הרב נפתלי מראפשיץ, ובליל שבת קודש בהיותם יושבים על השולחן אמר זקני רבינו להרב הקדוש הנ"ל שיאמר תורה, והשיב איני יודע באיזו פרשה קורין בשבת זו, כי כן היה דרכו בקודש ע"פ אשר קיבל מאביו הקדוש זי"ע **לדבר בלשון חכמה**, וביום השבת קודש בסעודה אמר לו זקני הלא קרא מעלתו היום שנים מקרא ואחד תרגום, ויודע באיזה פרשה קורין יאמר נא תורה, והשיב תורה איני יכול לומר, אבל קושיא אחת קשה לי, על מה שפירש רש"י ז"ל על י"פ בחרב אצא לקראתך (במדבר כ יח), וז"ל אתם מתגאים בקול שהורישכם אביכם ואמרתם ונצחק

מבאר רבותינו

אמת ושקר

שמעתי ששאל תלמיד אחד, את **הרב הצדיק הקדוש והחכם מורינו הרב אליעזר זצ"ל מדזיקוב**, מפני מה כת שקרים יש להם אחדות גדול, ושאר בני ישראל הכשרים והקדושים אין להם כל כך אחדות אחד, השיב לו הרב הנ"ל כי אותיות **שקר** הם באחדות היינו בסדר אי"ב קר"ש, ואתיות **אמת** הם נפרדים ראש תוך סוף, לזה עבודה גדולה היא בצד הקדושה שיהיו ביניהם אחדות גמור.

זקן ביתו לרבינו אליעזר צבי מקאמרנא זיע"א

אבות פ"א משנה י"ח

דביקות בצדיקים

ובכל ארץ אחוזתכם גאולה תתנו לארץ (ויקרא כה כד). כלומר שמעתי מהרב הקדוש מורינו **אליעזר מדזיקוב** זלה"ה, שדרש ג"כ על פסוק זה, ואמר: **ובכל** שהוא צדיק הדור, **ארץ** שהוא בחינת ארציות בשפלות הרוח באמת, **אחוזתכם** של ישראל הנדבקים באחיזה גמורה לשכינה הקדושה בצדיק הדור השפל באמת, אז בודאי **גאולה תתנו לארץ**, היינו גאולה פרטית לכל ישראל, ומכל שכן לשכינה הקדושה. ע"כ שמעתי ממנו והבן.

בן ביתי לרבינו אליעזר צבי מקאמרנא זיע"א

וישמע קולנו, ואני אצא אליכם במה שהורשיני אבי ועל חרבך תחיה, עכ"ל רש"י, וקשה הלא זה לא נאמר אלא כשאין עושין רצונו של מקום כנאמר (בראשית כו מ) 'ויהי כאשר תרד' כפירש רש"י בפרשת תולדות שם, וכאן לא מצינו שפגמו ישראל שתהיה שליטה ח"ו לחרבו של עשו. והשיב לו רבינו זקני באורך גדול ותוכן דבריו הקדושים דבגמרא (ראש השנה יז.) דרשו ב' שמות הוי"ה הקודמים ליי"ג מדות הרחמים המתחילים מאל, אני ה' קודם שיחטא האדם, ואני ה' לאחר שיחטא האדם, והקשה הרא"ש ז"ל קודם שיחטא האדם מה צריך לרחמים, ותיירץ דאע"פ שגלוי וידוע לפניו דעתיד לחטוא אעפ"כ מרחם עליו, ע"כ דברי הרא"ש ותירוצו דחוק קצת. וזקני תירץ בתירוץ מספיק ע"פ המבואר בחובת הלבבות בשער עבודת האלוקים (פ"ד מדרגה הטי) וז"ל: ואמר קצת החסידים לתלמידיו אלו לא היה לכם עונות הייתי מפחד עליכם ממה שהוא גדול מן העונות, אמרו לו מהו גדול מן העונות, אמר **הגבהות והגאווה**, כמ"ש הכתוב 'תועבת ה' כל גבה לבי' (משלי טז ה) עכ"ל, כי דרך מי שאינו חוטא להתגאות, אי"כ שפיר מתורצת קושיית הרא"ש ז"ל דקודם שיחטא האדם גם כן צריך לרחמים על **הגאווה**, שהוא יותר מן החטא, והבן ענין עמוק הזה, וממילא שפיר מדויק ברש"י ז"ל **אתם מתגאים** דייקא, היא שיותר מן החטא, ואני אצא אליכם במה שהורשיני אבי, עכ"ל.

כמים הפנים אל הפנים היה מפליא את תלמידו רבי אליעזר, ובמכתב שכתב לאביו הרה"ק רבי נפתלי צבי מראפשיץ, כותב רבינו צבי בסוף המכתב בזה"ל: ובאתי בתוספת ברכה ושלוש לבניו האהבה ואחווה ושלוש ורעות, לכבוד ידידי

בנו הרב הגדול החסיד מו"ה אברהם חיים נ"י, ולבנו הרב המופלג החסיד מורינו הרב **אליעזר נ"י**, ולחתנו ידו וידידי הרב הגדול החסיד המפורסם כבוד מורנו הרב אשר ישע"י נ"י.

איש על העדה

אחר הסתלקותו של אביו ביום י"א לחודש אייר שנת תקפ"ז, לא חשב על עצמו כי ראוי הוא לענוד את עטרת חסידי אביו, והנהגת עדת בית ראפשיץ המשיך גיסו חתן אביו הרה"ק רבי **אשר ישע"י רובין מראפשיץ**, והוא בביתו ישב והגה ועבד את עבודת ה', אך כאשר לחם לפי הטף לא היה לו, וערום וחוסר כול היה, וחמיו הנגיד שהיה לו למשען ירד מנכסיו, ע"כ הסכים נגד רצונו, לקבל עליו את נזר הרבנות דעיר **דזיקוב**, ומשנתעטר לרבה של העיר נתגלתה מלוא קומתו, וניהל אותה ביד רמה וביד חזקה, והטיל מורא על כל אנשי העיר, ובזכותו ובכוחותיו לא זזה היהדות בעיר כמלוא נימה מדרך המסורה, אנשי העיר ראו כי ה' עמו, וכל דרכיו בשכל ובתבונה, העריצו וכיבדוהו אותו כל בני קהילתו מקטן ועד גדול.

מיום ליום שמו הגדול הלך לפניו, והרבה מתלמידי בית אביו ראו כי זיו אוקנין שלו דומה לשל אביו, וכי בכל דרכיו והנהגתו כדרכו של אביו, אלפים מישראל באו לשבות על שולחנו, ולשהות בבית היכלו, כאשר שולחנותיו הטהורים עם נועם זמירותיו, ותפילות שבת קודש ובפרט של ימים נוראים, כשהיה יורד לפני התיבה, וכיבדו ה' מגורו היה לשם דבר בישראל. כדרכו של אביו שנא את השקר, והאמת נר לרגליו היה, חסיד שלא היה תוכו כבור, לא מצא את מקומו אליו, **חריף וחכים** היה, אמרותיו קצרות ושנונות, ידוע בפי כול שאע"פ שרשם עלי גליון מידי שבוע את דברי תורתו מה שהשמיע בשולחנותיו, מ"מ ציוה לבניו אחרי שלא יעלו אותן על מזבח הדפוס, וטעמו ונימוקו עמו, מפני שישנם מתחסדים שאחרי שמילאו כריסם באכילה ושתייה ביום השבת קודש, ילכו אחר כך לישן על משכבם, ואז יקחו להם איזה ספר קודש למיטתם, לקרוא בו עד שישנו, ועל כן לא יאבה הוא לישן עמהם במיטתם.

בין סגל תלמידיו המובהרים היה רבינו הגאון הקדוש שר בית הזוהר רבי **אליעזר צבי מקאמרנא** זיע"א בעל **הדמשק אליעזר** ונסע אליו והחשיב אותו לחד מרבותיו, וכידוע שבחיי אביו רבינו הגאון הקדוש קודש הקדשים איש האלוקים **רבי יצחק אייזיק מקאמרנא** זיע"א בעל **ההיכל הברכה**, נסע אליו פעם אחת על שבת קודש, וכשחזר מהנסיעה והפליא לפני אביו את החצר הקדוש **בדזיקוב** ואת דרכי ההנהגה, ובסוף דבריו כשאמר **מער פון אלעס געפעלט מיר דער יונגער**, (יותר מהכול מוצא חן בעיני צעיר בניו), וכוונתו הייתה על בנו הצעיר הלא הוא הרה"ק רבי **מאיר מדזיקוב** בעל **האמרי נועם**, כששמע אביו דבריו אלה, אמר: רואה אני שנשיתך וטרחתך לא הייתה לריק, מבין אתה, ויפה כוחך להבין מי הוא צדיק אמת והיכן הוא דרך הישר ונתיב הצדק, ולהבין דרכי הצדיקים.

המשך בעמוד הקודם <<<<